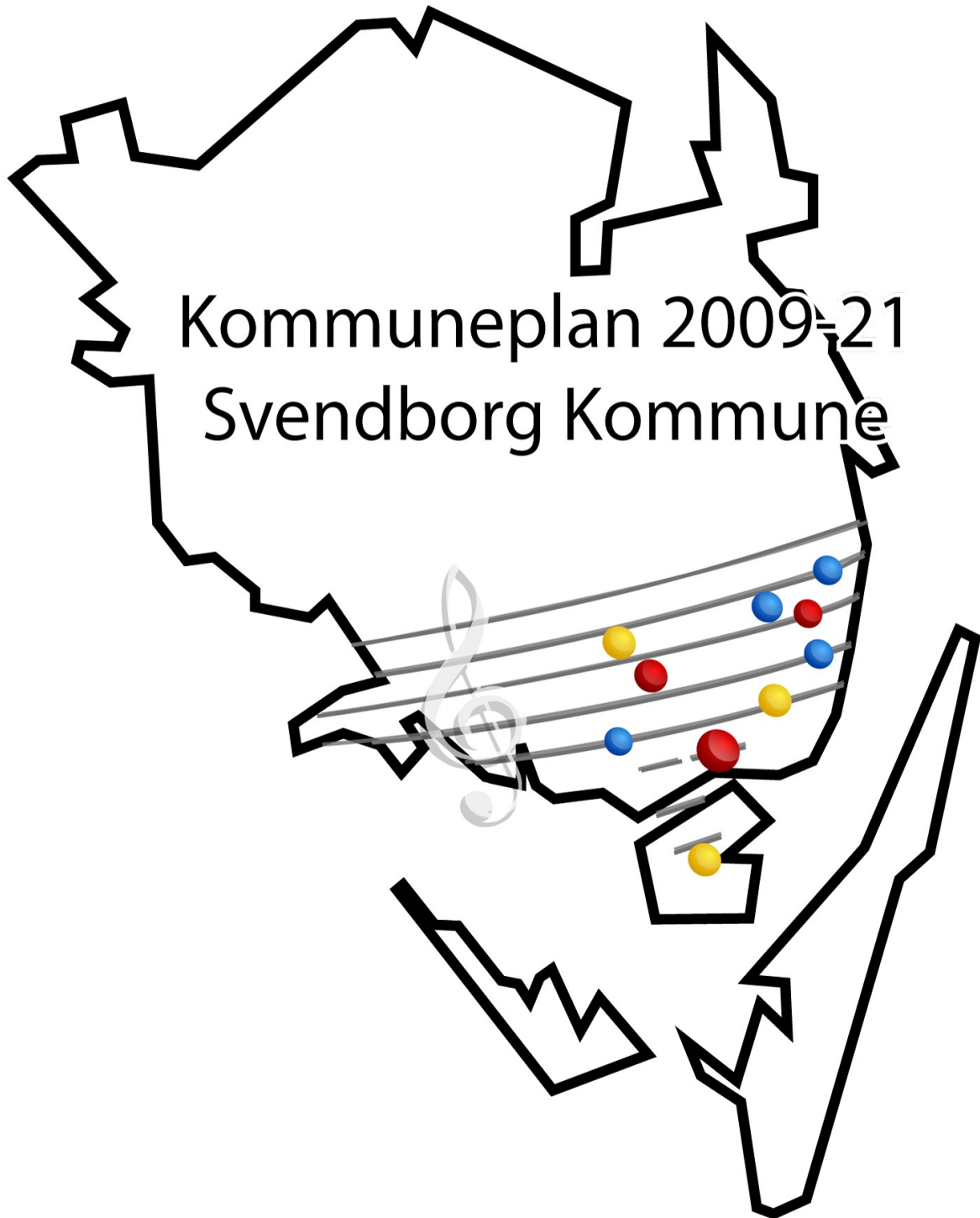

Svendborg
Kommune

Kommuneplan 2009-21 Svendborg Kommune

Se kommuneplanen på
www.svendborg.dk/kommuneplan

Indholdsfortegnelse

Landskab, kyst og geologi	1/37
<u>Kystnærhedszonen</u>	2/37
Mål.....	3/37
Baggrund.....	4/37
Strategi og indsats.....	9/37
Retningslinjer.....	12/37
<u>Bade- og bådebroer</u>	13/37
Baggrund.....	13/37
Strategi og indsats.....	13/37
Retningslinjer.....	13/37
<u>Geologi</u>	15/37
Mål.....	16/37
Baggrund.....	17/37
Strategi og indsats.....	22/37
Retningslinjer.....	23/37
<u>Landskab</u>	25/37
Mål.....	27/37
Baggrund.....	28/37
Strategi og indsats.....	32/37
Retningslinjer.....	35/37

Landskab, kyst og geologi

Svendborg Kommunes smukke landskaber, storslåede udsigter og nærhed til kysten er af stor betydning for befolkningens friluftsliv og rekreation, og gør det attraktivt at bosætte sig eller holde ferie i kommunen.

Svendborg Byråd ønsker at bevare og styrke kommunens værdifulde landskaber og de åbne kyster og sikre befolkningens adgang hertil.

Kystlandskabet har en særlig høj værdi. Derfor stiller Planloven særlige krav til planlægningen i kystnærhedszonen.

Grundlaget for landskabet er det land, som istidens kræfter dannede. Isen formede f.eks. morænebakker, og smeltevandet formede dalstrøg. Mange geologiske elementer er iøjnefaldende og af stor landskabelig værdi. Og langs kysten – specielt i Det Sydfynske Øhav – kan de nutidige processer, som konstant forandrer kysten, opleves.

Landskabelige værdier og geologiske værdier er således ofte nært forbundet. I Regionplan 2005– indgår geologien som en del af landskabsbeskyttelsen.

I forhold til tidligere har Staten sat mere fokus på geologi, der nu skal være et selvstændigt punkt i kommuneplanen på lige fod med kulturhistorie, landskab og natur.

Geologiske elementer er mere end landskaber – de viser landets geologiske udvikling op gennem tiden og de geologiske processer, der fortsat omformer landskabet. Områder, hvis geologiske oprindelse fremstår særligt tydeligt, har stor betydning for forskning og undervisning samt for befolkningens naturforståelse.

I afsnittet indgår fire temaer:

- [Kystnærhedszonen](#)
- [Bade- og bådebroer](#)
- [Geologi](#)
- [Landskab](#)

Kystnærhedszonen

Kystlandskabet er en af Svendborg Kommunes største ressourcer og er af stor betydning for bosætning og giver helt specielle muligheder for friluftsliv og turisme.

Vandet og kysten er centrale elementer i Svendborg Kommunes identitet, og både bebyggelser og natur er præget af den tætte forbindelse til havet.

Hvis de kommende generationer også skal kunne have glæde af kystlandskabet, er det nødvendigt, at udviklingen her sker med omtanke, og således at værdierne ikke forringes.

Staten har som bilag til Planloven udpeget en ca. 3 km bred zone langs hele kysten i Danmark. I denne kystnærhedszone stiller Planloven særlige krav til kommunernes planlægning uden for byerne. Formålet er, at kysterne bevares, så de fortsat kan udgøre landskabelige helheder med høj natur- og landskabsværdi, men at der samtidig kan ske en kvalitetsbetonet udvikling, der hvor en udvikling er velbegrundet.

Planlægningen skal også medvirke til at sikre og forbedre befolkningens adgang til kysterne.

Kommuneplanen indeholder retningslinjer, der sikrer planlovens krav til udviklingen i kystnærhedszonen.

Se også afsnit om:

- [Feriecentre og overnatning](#)
- [Campingpladser](#)
- [Sommerhusområder](#)
- [Byvækst og byomdannelse](#)

Lovgrundlag

Udsnit af Planloven (lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009):

§ 5 a. Landets kystområder skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed.

[...]

§ 5 b. For planlægningen i kystnærhedszonen gælder,

- 1) at der kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering,
- 2) at der bortset fra trafikhavneanlæg og andre overordnede infrastrukturanlæg kun i ganske særlige tilfælde kan planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse,
- 3) at nye sommerhusområder ikke må udlægges, og at eksisterende sommerhusområder skal fastholdes til feriemål, jf. dog stk. 2,
- 4) at ferie- og fritidsanlæg skal lokaliseres efter sammenhængende turistpolitiske overvejelser og kun i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser, og
- 5) at offentlighedens adgang til kysten skal sikres og udbygges.

Mål

Det er Byrådets mål, at:

- Kommunens ubebyggede (åbne) kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource af national værdi.
- Sikre en balance mellem beskyttelse af de værdifulde åbne kyststrækninger og en kvalitetsbetonet udvikling af nødvendige aktiviteter i kystnærhedszonen.
- Der tages særligt hensyn til mulighederne for udvikling på de små øer.
- Offentlighedens adgang til kysten skal sikres og udbygges. Samtidig beskyttes de områder, der er sårbare over for menneskelig aktivitet, mod belastende færdsel og ophold.

Baggrund

Svendborg Kommunes ca. 180 km lange kyststrækning består af det ubebyggede (åbne) kystlandskab, en række sommerhusområder, ferie- og fritidsanlæg samt bymæssig bebyggelse. 32 km af kyststrækningen er i dag byzone.

Presset på kysterne er stort og stigende – især fra bosætning, nye ferieboliger og fritidsaktiviteter tæt på kysten. Desuden er opstilling af vindmøller nær kysten attraktiv på grund af den større vindenergi specielt ved de kyster, der vender mod vest og sydvest.

Statslige interesser i kystnærhedszonen

De statslige interesser i kommuneplanlægningen er samlet i "[Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009](#)", Miljøministeriet 2006.

Det er en national interesse, at kysterne bevares, så de fortsat kan udgøre landskabelige helheder med høj natur- og landskabsværdi. Dette gælder ikke mindst de uberørte kyststrækninger og de helt kystnære dele inden for strandbeskyttelseslinjen.

Det er også statens mål at fremme kvaliteten af den udvikling af bebyggelse og veje mv., som nødvendigvis må ligge i kystnærhedszonen. Ligeledes ønsker staten, at udviklingen af turismen og de rekreative områder langs kysterne respekterer og tager udgangspunkt i de natur- og landskabsmæssige værdier i kystnærhedszonen.

Særlige krav til kommunernes planlægning i kystnærhedszonen

I kystnærhedszonen på de ca. 3 km er der særlige krav til kommunernes planlægning med det formål at sikre kystlandskabet og en kvalitetsbetonet udvikling.

Udgangspunktet for planlægningen er, at landets kystområder skal friholdes for bebyggelse og anlæg, med mindre der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær placering. Natur- og landskabshensyn har høj prioritet.

Der kan ikke udlægges nye sommerhusområder og de eksisterende sommerhusområder skal fastholdes til ferieformål. Desuden kan ferie- og fritidsanlæg kun lokaliseres efter sammenhængende turistpolitiske overvejelser og kun i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser.

Der kan kun i ganske særlige tilfælde planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse. Undtaget er trafikhavneanlæg og andre overordnede infrastrukturanlæg.

Planlægningen skal også medvirke til at sikre og udbygge befolkningens adgang til kysterne.

Den landbrugsmæssige drift kan fortsætte som hidtil.

Strandbeskyttelseslinien

Den del af kystnærhedszonen, som ligger nærmere kystlinien end 300 meter – strandbeskyttelseslinien – er beskyttet mod tilstandsændringer i medfør af naturbeskyttelsesloven. Strandbeskyttelseslinjen er tinglyst på den pågældende ejendom. [Kort over strandbeskyttelseslinjen kan ses i afsnit om landskab](#). Der er her tale om en forbudszone, der skal holdes fri for bebyggelse og anlæg, ny beplantning, placering af campingvogne og lignende. Der er også forbud mod at ændre terrænet og at udstykke arealer og fastlægge nye skel.

Kyststrækninger med særlig geologisk interesse

Staten har udpeget en række nationale interesseområder i forbindelse med kystlandskabets geologi, geomorfologi og dynamik (nationale kystlandskaber). Det er områder, der særlig instruktivt viser den udvikling og de procesforløb, som siden istiden har udspillet sig langs landets kyster, og som stadigvæk foregår. De udvalgte lokaliteter er hver for sig nøgleområder for iagttagelse af processer, former og aflejringer i kystzonen og for forståelsen af kystzonernes opbygning og tilblivelse. Disse kyster fortjener derfor særlig opmærksomhed.

I Svendborg Kommune er udpeget to områder:

Det Sydfynske Øhav

Det Sydfynske Øhav er et enestående varieret kystlandskab med utallige større og mindre øer og holme i et druknet istidslandskab. Området rummer hele spektret af kystmorfologiske elementer (krumodder, drag, vinkelforland, små barrierer samt laguner og strandsøer).

Det Sydfynske Øhav er også udpeget som nationalt geologisk interesseområde og GeoSite. GeoSites er steder af international geologisk videnskabelig betydning, der dokumenterer de processer og miljøer, der har skabt jorden og landskabet.

Kysten ved Åhuse

Ved Åhuse mødes Storebælt af udmundingen af en af Fyns karakteristiske tunneldale – Kongshøj Tunneldal. Kongshøj Tunneldal er den sydøstlige gren af Fyns største dræningssystem for smeltevand fra istidens slutning.

Kysten ved Åhuse er også udpeget som nationalt geologisk interesseområde.

Områderne er nærmere beskrevet i [afsnittet om geologi](#).

Kystbeskyttelse

Kystlinjen er dynamisk og ændrer konstant form og udstrækning.

En større del af Svendborg Kommunes kyststrækning er i dag påvirket af anlæg, der har til formål at beskytte den nuværende kystlinje mod nedbrydning fra havet og/eller beskytte bagved liggende arealer mod oversvømmelse (ved hjælp af diger). Det er specielt i forbindelse med de bymæssige bebyggelser og sommerhusområderne, men også i forbindelse med f.eks. afvanding af nor og fjorde.

Kystbeskyttelse hindrer/dæmper den naturlige zoner og undertrykker strandengspræget og kan begrænse offentlighedens adgang langs kysten.

Lovgrundlag

Kystbeskyttelsesloven: Etablering af faste anlæg på stranden og i vandet – herunder kystbeskyttelsesplaner – kræver tilladelse fra Kystdirektoratet. Før Kystdirektoratet afgør en sag anmodes kommunen om en udtalelse.

Vindmøller i kystnærhedszonen

Vindmøller kan forstyrre kystlandskaberne. Specielt i Øhavet vil store vindmøller være et markant højt landskabsэлемент, som bryder det overvejende horisontale landskab og forvrænger opfattelsen af størrelsesforholdene på stedet.

Staten anbefaler, at kommunerne sikrer en balance mellem landskabshensyn, hensynet til klimapolitik, energiforsyning og hensynet til naboer.

Offentlighedens adgang til kysten

Svendborg Kommune er begunstiget af en lang kystlinje, men mulighederne for at folk kan komme ud til kysten og opholde sig her, må på større strækninger betegnes som ringe – især på østkysten og på kysten mellem Fjællebroen og Lehnkov. En del steder i byerne er det ligeledes vanskeligt at komme til vandet, og det er ikke alle steder muligt at færdes langs stranden.

Der er også behov for muligheder for adgang til kysten fra søsiden. Friluftsmulighederne til søs er særdeles gode i Svendborg Kommune med lukkede og lavvandede farvande i Det Sydfynske Øhav og mere eksponerede kyster ved Storebælt. På vandet er der generelt fri færdselsmulighed med relativt få restriktioner omkring visse fuglebeskyttelsesområder. Dette giver gode betingelser for mange typer søsport. Sejlere og kajakraere har også behov for adgangsmuligheder og faciliteter på land til f.eks. hvil, gåture og overnatning.

Det Sydfynske Øhav og Storebælt er populære sejlområder for et stigende antal borgere og turister, der fra en trailer sætter mindre motorbåde i vandet fra forskellige slæbesteder. Det har øget presset på kommunens slæbesteder, hvor kapaciteten både er bestemt af tilkørselsforholdene og parkeringsarealets størrelse. Meget tyder på, at der især på Fyns østkyst og omkring Svendborg by er behov for at udvide kapaciteten af slæbesteder. [Adgang til og opholdsmuligheder ved kysten er nærmere beskrevet i afsnit om rekreative interesser.](#)

Naturen kan være sårbar over for menneskelig aktivitet

Naturen i Danmark er generelt robust over for færdsel og ophold, men nogle naturområder er sårbare over for menneskelig aktivitet. Det drejer sig især om de steder, hvor kystfuglene yngler og de steder, hvor ænder, gæs og svaner søger føde på træk eller opholder sig, når de skifter fjer og ikke kan flyve ("fælde-områder"). For en fugl repræsenterer fældeperioden den måske mest belastende tid på året. I op mod tre uger er anden, gåsen eller svanen ude af stand til at flyve og ligger ofte ude på vandet tæt ved kysten, hvor den ustandseligt er i allerhøjeste alarmberedskab og derfor særlig sårbar overfor forstyrrelser.

Mange kystfugle yngler, søger føde på træk og fælder deres fjer i Det Sydfynske Øhav. Væksten i søsport i det Sydfynske Øhav kan derfor være en trussel mod fuglelivet, hvis der ikke tages de nødvendige hensyn.

Områder, hvor fuglene er særlig sårbare overfor forstyrrelser er kortlagt i Regionplan 2005-. Kortet er gengivet i [afsnit om rekreative interesser](#).

Adgangsbegrænsninger

I Det Sydfynske Øhav er der i dag – efter reglerne i Jagtloven og Naturbeskyttelsesloven – oprettet områder med adgangsforbud i yngletiden og steder med henstilling om at undgå færdsel i yngletiden. Svendborg Kommune har ansvaret for henstillingsområderne, som ligger på Skarø (Kalveodde) og Drejød (Mejlhoved). Staten har ansvaret for øvrige områder med adgangsforbud (Lille Odde på Thurø Rev, Vresen, Monnet på Tåsinge, Odden, Mejlholm, Hjelmshoved, Vestenden af Hjortø og Skarø Odde).

Der er jagtbegrænsninger i forskelligt omfang i zoner ud fra et kerneområde syd for Tåsinge og forbud mod brættejlad på en del af området i Sydfynske Øhav Vildtreservat.

De kystnære dele af byzonen

I de kystnære dele af byzonen, der ligger ud til kysterne, eller som indgår i et samspil med kystlandskabet gælder der særlige regler i [Planlovens § 11 f](#), efter hvilke Byrådet skal vurdere de fremtidige bebyggelsesforhold, herunder bygningshøjder, med henblik på

- at ny bebyggelse indpasses i den kystlandskabelige helhed,
- at der tages hensyn til bevaringsværdige helheder i bystrukturen og til naturinteresser på de omgivende arealer,
- at der tages hensyn til nødvendige infrastrukturanlæg, herunder havne, og
- at offentligheden sikres adgang til kysten.

Det er Svendborg Kommunes vurdering at de kystnære dele af byzonen er de byområder i byzone, som kan ses fra selve kysten og det nærliggende vandområde. Følgende byområder i Svendborg Kommune indeholder kystnære dele af byzonen: Svendborg By fra Rantzausminde i vest til Gl. Hestehave i øst, Vindeby, Troense, Thurø, Ballen, Åbyskov og Lundeborg.

Svendborg by

Topografien langs Rantzausminde- og Kogtvedkysten er karakteriseret ved et markant stigende terræn tæt på kysten som betyder, at kun bebyggelsen indenfor de nærmeste ca. 200 m er synlig. Bebyggelsen er overvejende parcelhuse og området er fuldt udbygget. Maksimal byggehøjde er 8,5 m.

På grund af den tætte bebyggelse langs hele kysten fra Rantzausminde til Svendborg er den offentlige adgang til kysten begrænset til enkelte rekreative områder og lystbådehavne. Rammebestemmelser for delområder i Kogtved skal sikre muligheden for et sammenhængende stiforløb langs kysten.

Kysten øst for Svendborgsundbroen er lavere, men med højere terræn bag ved og enkelte ret synlige bebyggelser som f.eks. Svendborg Sygehus. I disse mere centrale byområder ind mod bymidten er der stort set ingen restrummelighed og gældende planer muliggør nær kysten maksimal byggehøjde på 11,5 m.

Udvidelser af Sygehuset kan dog opføres i op til 22 m højde.

Svendborg Havn strækker sig fra Den Runde Lystbådehavn i syd til de markante silobygninger ved Østre kaj i nordøst. Bortset fra silobygningerne ved Østre Kaj er hele havneområdet præget af op til 3 etagers bebyggelse, som åbner for en oplevelse af middelalderbyens karakteristiske profil pga. bymidtens placering på en fritliggende bakke ud mod sundet. Fra det flade, opfyldte havnelandskab opleves endvidere området på de stejle skråninger fra Dronningemaen meget markant. Planlægningen for bymidten og byomdannelsesområdet på godsbanearealerne og de indre havnearealer sikrer at fremtidig bebyggelse tilpasser sig de eksisterende proportioner bymæssigt og landskabeligt og dermed en fortsat oplevelse af byens profil set fra Sundet og havnen.

Den gældende planlægning sikrer endvidere, at der tages hensyn til bevaringsværdige kulturhistoriske miljøer på Svendborg Havn, bl.a. i en kommende masterplan. Industrikulturmiljøet på Østre Kaj med markante op til 50 m høje siloer kan danne udgangspunkt for en fremtidig høj bebyggelse i dette område. Gennem kommuneplanen sikres Svendborg Havn desuden fortsat som trafik- og erhvervshavn, som en væsentlig del af kommunens infrastruktur med færger til Ærø og en række småøer.

Fra havneområdet mod Gl. Hestehave er kysten præget af et markant stigende terræn, men her overvejende som et offentligt tilgængeligt rekreativt område med skovplantning. Den mest synlige del af bebyggelsen fra søsiden er Hotel Christiansminde, hvor ny bebyggelse kan opføres i op til 11,5 m højde. Gennem hele området er der offentlig sti langs sundet.

Parcel- og rækkehuse yderst mod øst på pynten ved Gl. Hestehave er meget synlige fra Sundet på grund af terrænets jævnt stigende karakter fra kysten. En tidligere værftsbygning planlægges erstattet af ny boligbebyggelse i maks. 11,5 m højde.

Vindeby

Ligesom Kogtved er Vindeby på sydsiden af Sundet karakteriseret ved en fuldt udbygget parcelhusbebyggelse på et ret kraftigt stigende terræn som først flader ud ved omkring 20–25 m højde. Dermed er store dele af Vindeby synlige fra kysten og Sundet. De enkelte byggemuligheder, der findes er reguleret ned til maks. 8,5 m højde. Offentlighedens adgang til kysten er begrænset til enkelte rekreative områder og Vindeby Havn.

Troense

Troense ligger i et relativt fladt terræn bag en stejl og delvis træbeklædt kyst-skrænt på 7–8 m højde. Fra vandet er det kun bebyggelsen på kystskrænten, der er synlig sammen med de langt bagvedliggende områder omkring Bregninge, som overvejende er landzone. Troense er omfattet af bevarende lokalplan og uden byggemuligheder. Byvækstområder ligger bag ved Troense og ikke synligt fra kysten. Også ved Troense er den offentlige adgang langs vandet begrænset til en strækning vest for Troense havn.

Thurø

Ligesom ved Troense er det omkring Thurø By den markante, stejle kystskrænt som er synlig fra kysten og vandet. Bebyggelsen på Thurø er overvejende parcelhuse og med meget begrænsede byggemuligheder som ikke kan overstige 8,5 m, bortset fra 12 m ved eksisterende bådeværfter på sydkysten af Thurø By. Ved Thurø By er der på både nord og sydkysten sikret offentlig adgang langs vandet.

Grasten er et lille byområde – uden yderligere bebyggelsesmuligheder – bag ved en ca. 5 m høj kystskrænt.

Ballen

Bebyggelsen i Ballen ligger tæt bag den 7–8 m høje kystskrænt og det jævnt stigende terræn bag ved er landzone. De få uudnyttede byggemuligheder i Ballen er reguleret ned til maks. 8,5 m højde.

Åbyskov

Kysten ved Åbyskov adskiller sig fra kyster langs Svendborgsund ved at være åben og uden den ellers karakteristiske kystskrænt. Bag kysten med kystvejen stiger terrænet jævnt ind i landet og den højest beliggende byzonebebyggelse er i ca. 15 m højde, hvilket gør bebyggelsen ved Åbyskov synlig både fra kysten og havet. Der er få yderligere byggemuligheder, som er begrænset til 8,5 m højde.

Lundeborg

Den oprindelige del af bebyggelsen ved ladepladsen og fiskerihavnen Lundeborg ligger delvist skjult bag en bakkeø, som skyder op ud mod havneområdet. Den nyere del af byen mod nord ligger i et fladt terræn, hvorfor kun bebyggelsen nærmest kysten er synlig. Det kommende byvækstområde ligger i det flade terræn bag ved eksisterende by og er ikke synligt fra kysten.

Strategi og indsats

Det er Byrådets holdning, at natur- og landskabsinteresserne er væsentlige, men at der også skal være plads til beboelse, friluftsliv, turisme, transport, landbrug og andre erhverv i kystnærhedszonen.

Bebyggelse og anlæg

De åbne og uberørte kyststrækninger og de helt kystnære dele af kystnærhedszonen er særligt sårbare. Byrådet ønsker, at disse særligt sårbare kyststrækninger så vidt muligt friholdes for bebyggelse, tekniske anlæg mv. Nødvendigt nyt byggeri og anlæg i kystnærhedszonen skal derfor placeres de steder, hvor kysten påvirkes mindst muligt som f.eks. bag eksisterende bebyggelse. Se også [afsnit om byvækst og byomdannelse](#) og [afsnit om erhverv og turisme](#).

Med hensyn til vindmøller er det Byrådets holdning, at kystnærhedszonen som udgangspunkt skal friholdes for vindmøller. Se også [afsnit om vindmøller](#).

Nye landbrugsbygninger er ofte meget store og kan påvirke landskabet markant. Byrådet ønsker, at der tages særligt hensyn til landskabet i den mest sårbare del af kystnærhedszonen på samme måde som i de særlige landskabelige interesseområder inde i land, når der opføres nye landbrugsbygninger.

Private bade- og bådebroer

Der er tradition for private bade- og bådebroer specielt i Svendborg Sund. Byrådet ønsker en balance mellem ønsket om fritidsanlæg og hensynet til kystlandskabet. Se også [afsnit om bade- og bådebroer](#).

Særlig hensyn til småøerne

Byrådet ønsker at åbne mulighed for, at småøerne kan drage nytte af en forventet positiv udvikling af turismen og vil søge at tilgodese ønsker om etablering af faciliteter til turisme "i det små". Det kan f.eks. være mulighed for at etablere rimelige havneforhold for fastboende og besøgende lystsejlere samt mulighed for at etablere mindre campingpladser.

Kystbeskyttelse

Kysterne i Svendborg Kommune er varierede og værdifulde. Byrådet ønsker at bevare de kystnære områder og strandene, da de udover naturmæssige kvaliteter, rummer betydelige oplevelsesmæssige og rekreative tilbud. Det indebærer, at de naturgivne forhold i kystområderne så vidt muligt skal opretholdes, og at de dynamiske processer som f.eks. erosion og pålejring kan forløbe uhindret. Som følge heraf finder Byrådet, at der ikke bør gives tilladelse til kystbeskyttelse af de kyster, der i dag ikke er berørt af kystbeskyttelse, med mindre der er vægtige samfundsmæssige hensyn, der taler for det. Og at jo mere geologisk, naturmæssig og rekreativt værdifuldt kysten er, des højere bør disse samfundsmæssige hensyn vægtes. Såfremt der gives tilladelse til kystbeskyttelse, bør det ske, så det påvirker landskabet mindst muligt.

Da Svendborg Kommune ikke er myndighed for anlæg af kystbeskyttelse, er der ikke medtaget retningslinjer for kystbeskyttelse i kommuneplanen. Det er Kystdirektoratet, der afgør, om der kan gives tilladelse til kystbeskyttelse. Til brug for denne afgørelse høres en række instanser, herunder kommunerne. Ovenstående er et udtryk for den praksis, som Svendborg Kommune vil lægge til grund for sine udtalelser til Kystdirektoratet.

Imødegåelse af forventede klimæændringer

I fremtiden vil der – som følge af de forventede klimæændringer (havstigning, vindpåvirkning og nedbør) – skulle ske en fornyet afvejning mellem de landskabelige interesser og beskyttelsen af lavtliggende bebyggelser og jordbrugsarealer langs kysten. Svendborg Kommune forventer, at gennemføre en kortlægning af de sårbare landområder, der kan blive påvirket som følge af klimæændringer. Med baggrund heri vil Svendborg Kommune planlægge for, hvor kysten på sigt skal sikres af hensyn til bebyggelse og erhverv, herunder jordbrug, og hvor kysten og naturområderne skal kunne udvikle sig frit. [Se mere herom i afsnit om klima](#).

Offentlighedens adgang

Byrådet vil arbejde for at sikre og udbygge offentlighedens adgang til kysten både i og uden for byerne.

Svendborg Kommune vil i den kommende planperiode udarbejde en langsigtet plan for sikring og udbygning af offentlighedens adgang til det åbne land og kysten. Adgang til kysten tænkes sammen med stinet, opholdsarealer og muligheder for isætning og evt. opbevaring af kajakker og surfere samt isætning af mindre motorbåde (slæbesteder). Ved etablering/udvidelse af slæbesteder til mindre motorbåde vil lokaliteter nær robuste naturområder blive foretrukket.

Hensynet til naturinteresserne langs kysterne vil generelt blive givet særlig opmærksomhed. Byrådet ønsker, at udbygning af adgangen til kysten skal ske på et bæredygtigt grundlag i forhold til landskabet og naturen både for at sikre naturværdierne og for at sikre grundlaget for en fortsat udvikling i naturturismen. Udbygning af adgangen til kysten vil derfor ske i sammenhæng med en indsats for at forbedre og udbygge naturområderne.

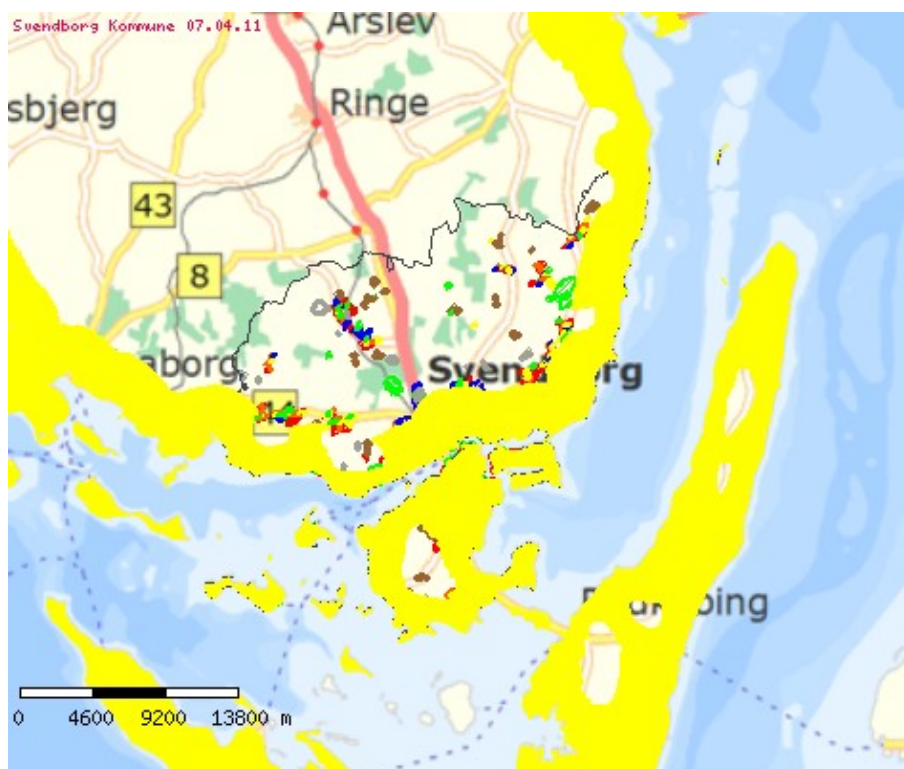
Regionplanens retningslinjer videreføres

Regionplanens retningslinjer for kystnærhedszonen optages og justeres i Kommuneplan 2009. Herudover medtages retningslinier for bade-/bådebroer og udbygning af offentlighedens adgang.

I Regionplanen er kystnærhedszonen opdelt i to "zoner". Inden for de særligt landskabelige beskyttelsesområder og de større sammenhængende landskabesområder ([se afsnit om landskab](#)) er retningslinjerne meget restriktive, mens retningslinjerne i den øvrige del af kystnærhedszonen er knap så restriktive. Denne opdeling videreføres. De eksisterende og planlagte forhold i kystnærhedszonen vises på de respektive kortbilag i kommuneplanens øvrige afsnit.

Gennemgang af uudnyttede arealreservationer

I henhold til Planlovens § 11 f, stk. 2, skal der i forbindelse med kommuneplanrevisionen foretages en gennemgang af de godkendte eller vedtagne, men endnu uudnyttede arealreservationer der ligger inden for kystnærhedszonen. Gennemgangen skal ske med henblik på at ophæve de reservationer der ikke er mere aktuelle. Svendborg Kommune har gennemgået kystnærhedszonen, som er vist på kortet herunder.

- Kystnærhedszone
- Boligområder
- Blandet bolig- og erhvervsområder
- Erhvervsområder
- Butiksområder
- Offentlige områder
- Rekreative områder
- Kolonihaver
- Tekniske anlæg
- Landsbyområder
- Sommerhusområder
- Perspektivområder

Rantzausminde/rammeområde 07.02.B2.357: Del af matr. Nr. 22 a udgør sidste del af samlet etapeudbygning i Rantzausminde. Nyt byggeri vil ikke kunne ses fra kysten pga. eksisterende foranliggende. Afventer overordnet vejanlæg. Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Svendborg Ørbækvej/rammeområde 03.01.B2.839: Arealet er udlagt til boligformål, kan ikke ses fra kysten, og udgør en huludfyldning omgivet af eksisterende bymæssig bebyggelse. Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Vejstrup/rammeområde 11.03.E2.913: Udlagt til erhvervsområde – lokalt lettere industri. Kan ikke ses fra kysten. Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Vejstrup/rammeområde 11.03.B2.901: Udlagt til boligområde, kan ikke ses fra kysten (huludfyldning langs vej). Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Lundeborg/rammeområde 10.04.B2.736: Udlagt til boligområde. Ligger bag eksisterende byggeri. Vil delvis kunne ses fra kysten fra NØ. Eneste mulighed for nybyggeri i Lundeborg. Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Bøsøre/rammeområde 10.10.R7.848: Udvidelsesmulighed til campingplads, ligger landværts eksisterende campingplads og afskærmes fra kysten af skov. Arealet er i 2009 erhvervet af campingpladsens ejer. Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Tåsinge/rammeområde 06.03.R7.482: Udvidelse for Vindeby Camping. Ligger delvis landværts eksisterende Campingplads og er delvis afskærmet fra kysten af skov- og hegnsbeplantning. Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Vindeby/rammeområde 06.01.O2.121: Udlagt til offentligt område (skole, institutioner som børnehave). Højt beliggende med udsigt til og fra kysten. Det vurderes, at det ikke er aktuelt at ændre på de udlagte reservationer.

Retningslinjer

Lovgrundlag

Retningslinjer som varetager arealanvendelsen i kystnærhedszonen er fastsat i medfør af [Planlovens § 11 a, stk. 1 nr. 18](#) og [§§ 5a, stk. 1 og 5b](#).

Kystnærhedszonen er vist på kortet.

 Kystnærhedszone

Planlægning i kystnærhedszone og landzone

- I kystnærhedszonen kan der kun planlægges for anlæg i landzone, såfremt der foreligger en særlig planlægningsmæssig og/eller funktionel begrundelse for kystnær placering, og der tages særlige landskabelige hensyn.
- I kystnærhedszonen kan der – bortset fra trafikhavneanlæg og andre overordnede infrastrukturanlæg – kun i ganske særlige tilfælde planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse.
- Der kan dog tages særligt hensyn til udviklingsmulighederne på de små øer.
- Planlægningsmuligheder, som i øvrigt fremgår af den gældende kommuneplan, kan realiseres.

Uddybning

Retningslinjen gælder for planlægning i landzone, hvor der ikke skal ske overførsel til byzone.

Administration i kystnærhedszonen

- Jollepladser, offentlige anløbsbroer og lignende mindre anlæg kan tillades, hvor en afvejning af de rekreative ønsker mod andre arealinteresser tillader det.

Retningslinjer for administrationen for anlæg og byggeri på land er medtaget i [afsnit om landskab](#).

Retningslinjer for private bade- og bådebroer er medtaget i [afsnit om bade- og bådebroer](#).

Offentlighedens adgang til kysten

Retningslinjer er medtaget i [afsnit om rekreative interesser](#)

Bade- og bådebroer

Baggrund

Svendborg er en udpræget kystkommune med ca. 180 km varieret kystlinje. En del af kysten er præget af bebyggelse, havne og badestrande, mens andre strækninger af kysten er uberørte med klinte, strandenge, nor og holme, der er vigtige levesteder for mange sjældne dyr og planter.

Der er et aktivt maritimt friluftsliv i kommunen. Gennem tiden er der bygget mange private broer til rekreative formål især i de lukkede farvande som Svendborg Sund, Thurø Sund og Skårupøre Sund. De mange private bade- og bådebroer er ét af Svendborgs særkender, men de er også dominerende elementer i kystlandskabet. Antallet af broer har som i resten af landet været stigende de seneste år.

Lovgrundlag

Opsætning af bade- og bådebroer, er reguleret af "Bekendtgørelse om bade- og bådebroer" nr. 232 af 12. marts 2007.

Etablering af nye og renovering/udbygning af gamle bade- og bådebroer kræver en tilladelse fra kommunen. Hvis man ønsker opført en mole eller lignende eller hvis broen ønskes opført i erhvervs- eller lystbådehavne, skal sagen behandles af Kystdirektoratet.

Åbne pælebroer anlagt før 1975 er lovlige, hvis de er opført som enkeltbro uden sidebroer, maksimalt 50 m lange og ud til højst 1,5 m vanddybde og har eksisteret kontinuerligt siden da, også selv om der ikke foreligger en tilladelse.

Strategi og indsats

Svendborg Kommune er opmærksom på, at opsætning af flere bade- og bådebroer i visse områder kan have negativ indvirkning på de offentlige rekreative muligheder, de æstetiske værdifulde landskaber og på sårbare naturområder.

Byrådet ønsker en stram styring af udviklingen i kystområderne, så der også i fremtiden kan opleves uberørte kyststrækninger.

Svendborg Kommune har derfor vedtaget en administrationspraksis med en række specificerede retningslinjer og vilkår for etablering af nye og renovering/udbygning af eksisterende bade- og bådebroer.

Kysten er inddelt i tre zoner ud fra tilstedeværelsen af broer i dag og ud fra kystens beskyttelsesinteresser i form af landskabsværdier, udpegede kystkulturmiljøer, geologiske interesser og følsom natur. Der administreres forskelligt inden for de tre zoner.

Retningslinjer

Lovgrundlag

Retningslinjer for opsætning af bade- og bådebroer er fastsat i medfør af [Planlovens § 11a, stk. 18](#).

Opsætning af bade- og bådebroer

- Kysten er på kort inddelt i tre zoner: grøn, gul og rød, og administration af bade- og bådebroer baseres på denne inddeling.
- Inden for kyststrækninger angivet som grøn zone kan der efter specificerede retningslinjer og på en række vilkår gives tilladelse til opsætning af nye bade- og bådebroer eller til renovering/udbygning af eksisterende.
- Inden for kyststrækninger angivet med gult kan der efter specificerede retningslinjer og på en række vilkår i begrænset omfang gives tilladelse til opsætning af nye offentlige bådebroer eller til renovering/udbygning af eksisterende.
- Inden for kyststrækninger angivet med rødt kan der, med mindre der foreligger særlige vægtige begrundelser, ikke gives tilladelse til nye broer.

- Ingen nye broer
- Begrænset mulighed for nye broer
- Mulighed for nye broer

Læs mere:

- [Generelle retningslinjer for behandling af ansøgninger om bade- og bådebroer.](#)
- [Vilkår for tilladelse.](#)

Geologi

Svendborg Kommune rummer landskaber med geologiske formationer, som særlig tydeligt viser, hvordan landskabet er dannet og stadig formes.

Området med Stenstrup Issø, Egebjerg Bakker, Syltemade Ådal og Egense Ås fortæller f.eks. om, hvordan istiden formede landskabet. Og kyststrækninger i Det Sydfynske Øhav med strande, odder og klinter vidner om de nutidige processer, som konstant forandrer kysten.

Synlige jordlag i kystklinter og råstofgrave kan fortælle om de geologiske processer, og hvordan landskabet er dannet. Råstofgrave med sådanne profiler findes bl.a. ved Gudbjerg, Klintholm og Lundeborg.

Områderne med de særlige geologiske formationer og profiler er vigtige for undervisning og forskning samt for vores naturforståelse. Mange geologiske formationer er også iøjnefaldende og af stor landskabelig værdi.

Kommunerne er forpligtet til at sikre de geologiske bevaringsværdier som en del af kommuneplanen.

Kommuneplanen indeholder en udpegning af områder af særlig geologisk værdi og retningslinjer, som beskytter de geologiske værdier inden for disse områder.

Da områder med geologisk interesse ofte indeholder brugbare råstoffer og i nogle tilfælde opstår som følge af en råstofindvinding, er der medtaget et afsnit om Region Syddanmarks råstofplan og forholdet mellem kommuneplanen og råstofplanen.

Mål

Det er Byrådets mål, at:

- de værdifulde geologiske landskabsformationer som åse, ådale, tunneldale, randmorænebakker, dødislandskaber, deres indbyrdes overgange og sammenhænge skal beskyttes og fremstå tydeligt i landskabet.
- kystens frie dynamik med erosion og pålejring skal kunne forløbe uhindret på kyststrækninger med særlig geologisk interesse.
- befolkningen skal have gode adgangsmuligheder til forskellige geologiske oplevelser, og de mest værdifulde geologiske profiler bør bevares og være tilgængelig både som udflugtsmål og som materiale til brug i forbindelse med undervisning og forskning.

Baggrund

Statslige interesser og krav

De statslige interesser i kommuneplanlægningen er samlet i [Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009, Miljøministeriet 2006](#).

Det statslige mål er at sikre de geologiske bevaringsværdier, der giver en særlig mulighed for at opleve og forstå landets geologiske udvikling og de geologiske processer, der fortsat omformer landskabet.

I forhold til tidligere har Staten sat mere fokus på geologi, der nu er udskilt som selvstændigt punkt i kommuneplanen på lige fod med kulturhistorie, landskab og natur (i Fyns Amts regionplan 2005– er de geologiske værdier varetaget sammen med de særlige landskabelige værdier).

Kommuneplanen skal sikre værdifulde geologiske landskabstræk, deres indbyrdes overgange og sammenhænge. De må ikke sløres eller ødelægges af gravning, bebyggelse, tekniske anlæg, skovbeplantning eller kystsikring. De værdifulde geologiske kystprofiler og værdifulde profiler, der afdækkes ved råstofgravning, skal søges bevaret.

Udpegninger af nationale og regionale geologiske bevaringsområder og retningslinjer i Regionplan 2005– skal fastholdes i kommuneplanen. Kommunen kan desuden udpege lokale geologiske bevaringsområder.

Statens kortlægning af værdifulde geologiske områder

Staten har udarbejdet et kort over værdifulde geologiske områder i Danmark. I Svendborg er udpeget:

- Stenstrup – Egebjerg (istidslandskab)
- Åhuse (istidslandskab)
- Det Sydfynske Øhav (istidslandskab og kystdannelser)
- Gudbjerg (profil)
- Klintholm kalkgrav (profil)
- Lundeborg og Knarreborg mølle (profil)
- Dammestenen (vandreblok)

Områderne er udpeget på baggrund af specielle forhold de enkelte steder.

Stenstrup – Egebjerg (istidslandskab)

Området udgør ca. 9.000 ha og rummer forskellige geologiske elementer. Egebjerg Bakker er dannet som randmoræner foran Bælthavsgletsjeren, der under sidste istid lå i to tunger øst og syd for Stenstrup. Mellem randmorænen, gletsjerne og inaktiv is mod nord blev der dannet en sø – Stenstrup Issø. På søbunden blev der aflejret ler, bl.a. omkring 400 tynde årstidslag. I slutningen af istiden øgedes søens areal, men til sidst tømt gennem Hørup Ådal (da isen smeltede). Tilbage lå fugtige lavninger og småsøer, hvor der i sedimentet kan ses skift mellem de forskellige kulde- og varmeperioder efter istiden. Ved Snarup findes specielle bakker med sand nederst og en hat af ler på toppen. De er dannet i stillestående søer oven på isen. Søerne Sørup, Hvidkilde, Nielstrup og Ollerup er lavninger i en tunneldal. Syltemade Ådal er udskåret af åen og fremstår som en smal erosionsdal. Og endelig rummer området den meget velbevarede Egense Ås, der er dannet ved aflejringer i en sprække i gletsjeren.

Stenstrup Issø er Danmarks næststørste issø. Aflejringerne rummer en vigtig dokumentation af klimaudviklingen i Nordeuropa. Samspejlet med randmorænen Egebjerg Bakker, tunneldalen og den velbevarede Egense Ås gør området til et vigtigt sted for forskning og undervisning i det danske landskabs dannelse.

Bakkerne ved Snarup er en sjælden landskabstype i Danmark og har ligeledes stor betydning for forskning og undervisning.

Åhuse (istidslandskab)

Ved Åhuse udmunder en af Fyns karakteristiske tunneldale, Kongshøj Tunneldal, der er den sydøstlige gren af Fyns største dræningssystem for smeltevand fra istidens slutning. Systemet gennemskærer Fyn i øst-vestlig retning og rummer bl.a. Sallinge Ås, Ringe Smeltevandsdal og Gislev Smeltevandsslette.

Lokaliteten er primært værdifuld, fordi udmundingen af Fyns største dræningssystem for smeltevand fra istidens slutning kan ses her, og fordi det har skabt et meget specielt landskab.

Det Sydfynske Øhav (istidslandskab og kystdannelser)

Området er et bakket istidslandskab, der blev oversvømmet i Stenalderen. Langs kysterne er der udviklet en enestående formrigdom af strandvolde i bugterne, krum- og retodder ved øer og fremspringende punkter, vinkelforland, hvor to strømme mødes, og tilgroede strandenge.

Det Sydfynske Øhav har international værdi (GeoSite) på grund af sin enestående samling af kystformer. De geologiske interesser danner også basis for de meget store arkæologiske, biologiske og kulturhistoriske interesser. Det Sydfynske Øhav har stor betydning for både turisme, undervisning og forskning.

GeoSites er områder af international geologisk videnskabelig betydning, der dokumenterer de processer og miljøer, der har skabt jorden og landskabet. Der er udpeget 38 GeoSites i Danmark.

Gudbjerg (profil)

I en gammel teglværksgrav øst for Gudbjerg ses blå ler med snegleskaller. Det er 325.000 år gammelt, og fra Cromer mellemistiden, der er den ældste mellemistid i Danmark.

Lerets alder og aflejring under en mellemistid gør området til et nationalt vigtigt klimaarkiv til forskning og undervisning.

Klintholm Kalkgrave (profil)

Ved Klintholm findes gamle kalkgrave med 55–65 millioner år gammel Danien Kalk og Kerteminde Mergel. Kalken består af de revdannende organismer bryozoa, der dannede langstrakte banker på bunden af et varmt, lavt og turbulent hav. Kalken er rig på fossiler. Over kalken er den lysegrå Kerteminde Mergel, der blev aflejret på bunden af et 100–150 m dybt, koldt hav. Skiftet fra varmt til koldt hav skyldes, at vulkansk lava lukkede havforbindelsen mellem Grønland og England.

Grænsen mellem Danien Kalk og Kerteminde Mergel er samtidig grænsen mellem klimaskift og underperioderne Danien og Selandien (internationalt opkaldt efter Danmark og Sjælland). Området har derfor

international betydning (GeoSite) for forskning og undervisning, og besøges samtidig af mange danske og udenlandske naturinteresserede turister.

Da kalken er blød, og profilet dermed hurtigt skrider til, er hyppig oprensning nødvendig, hvis de geologiske lag skal kunne ses.

Lokaliteten findes i et område, der er beskyttet som overdrev. Dette gør området følsomt over for større jordarbejder og kørsel med entreprenørmaskiner.

Lundeborg og Knarreborg Mølle (profil)

Ved Lundeborg ses Det Hvide Sand i overfladen. Det er aflejret af vinden i starten af sidste istid, Weichsel. Sandkornene er meget små og består næsten kun af mineralet kvarts. Det ses i en grav ved Lundeborg.

Ved Knarreborg Mølle er der hvide lag af de små kiselalger, der kaldes diatoméer. De blev aflejret på bunden af en sø i sidste mellemistid, Eem.

Det Hvide Sand og diatomégytjen viser klimaet i sidste mellemistid og begyndelsen af sidste istid, så derfor har de national forsknings- og undervisningsmæssig værdi.

Dammestenen (vandreblok)

Danmarks største sten på 1000 tons ligger nord for Hesselager. Det er en rødgrå granit, der som vandreblok er slæbt til området af en gletsjer under sidste istid, Weichsel.

Som Danmarks største sten har den national naturhistorisk og kulturhistorisk værdi. Den er en stor turistattraktion.

Stenen er beskyttet som fortidsminde, fordi der findes skåltegn på stenen. Og stenen er omfattet af en fredning, der sikrer, at stenen bevares urørt.

Region Syddanmarks Råstofplan

I forbindelse med kommunalreformen overtog regionerne plankompetencen på råstofområdet. Regionsrådet skal udarbejde en råstofplan, der sikrer en stabil råstofforsyning. Råstofplanen indeholder en udpegning af grave- og interesseområder for råstofindvinding. Planen indeholder desuden overordnede retningslinjer, der skal sikre, at indvindingen kan ske i respekt for den omgivne natur og miljøer og under hensyn til befolkningen i området. Region Syddanmarks råstofplan blev vedtaget i februar 2009.

Kommuneplanen må ikke stride mod råstofplanen. Det indebærer, at kommuneplanen skal respektere de graveområder og interesseområder, som råstofplanen har udlagt, f.eks. når der udpeges nye arealer til byudvikling eller skovrejsning.

Råstofplanens udpegede grave- og interesseområder for råstofindvinding i Svendborg er vist på kortet og er nærmere beskrevet i boksen neden for om "Region Syddanmarks råstofplan for Svendborg Kommune".

Kommunen meddeler gravetilladelse og fører tilsyn

Tilladelse til råstofgravning (efter Råstoflovens § 7) gives af kommunalbestyrelsen efter de retningslinjer, der er angivet i regionens råstofplan. Kommunalbestyrelsen skal give tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder. Kommunalbestyrelsen har også ansvaret for at føre tilsyn med overholdelsen af de vilkår, som kommunen har fastsat i forbindelse med tilladelsen.

Råstofinteresser i Snarup Bakker

I råstofplanen er der givet mulighed for at give indvindingstilladelser til rødbrændende ler i hele regionen (også uden for interesseområderne), hvis det ikke er i strid med andre interesser. Indvinding af rødbrændende ler medfører ofte kun afgravning af 1–2 meter og er næsten ikke til at se efter endt indvinding.

Der er imidlertid ikke mulighed for at få tilladelse til at grave rødler i en række geologisk værdifulde bakker ved Snarup. De geologiske værdier forbundet med bakkerne i Snarup er beskrevet i en landskabsgeologisk analyse udført af Geologisk Institut i 1987, og den tidligere Skov- og Naturstyrelse (nu Naturstyrelse) har udpeget de bakker, der bør beskyttes. En bortgravning af leret fra de udpegede bakker ved Snarup vil ødelægge deres forskningsmæssige værdi.

De tre bakker, der er udlagt i råstofplanen som interesseområder for ler, er enten allerede forstyrrede eller af underordnet videnskabelig værdi (se kortet fra råstofplanen).

Region Syddanmarks råstofplan for Svendborg Kommune

I forhold til kommuneplanerne indeholder råstofplanen følgende:

- En strategi for den fremtidige råstofforsyning
- Udpegning af grave- og interesseområder
- Retningslinjer for råstofindvinding og efterbehandling

Graveområder er områder, hvor råstofgravning har første prioritet, og ansøgninger ikke kan afvises af hensyn til andre generelle interesser. Hvis kommunen ønsker en anden arealanvendelse, kan det ikke ske uden regionens tilladelse.

Hvis et råstofinteresseområde kommer i konflikt med eventuel byudvikling eller lokalplanlagt arealanvendelse, skal eventuelle råstofressourcer så vidt muligt udnyttes før beslaglæggelse af arealet. Dette gælder imidlertid også generelt i forhold til det åbne land.

Fyn er generelt et område, der på sigt (10–20 år) formodes at få mangel på gode råstoffer især med hensyn til sten, grus og sand. Den geologiske historie betinger, at der er en moderat forekomst af sten, grus og sand, og meget af den er "bundet" i landskabelige perler.

I Svendborg er den hidtidige vigtigste råstofgrav, NCC's "Hulgården" Syd for Øster Skerninge ved at være færdiggravet. Der er imidlertid givet en tilladelse til, at NCC påbegynder en ny stor grav i februar 2009 ved Kirkeby.

Med hensyn til sand, sten og grus er der desuden en sandgrav ved Lundeborg og en midlertidig nær ved Kværndrup i tilknytning til motorvejsprojektet.

Stenstrup Issø er Danmarks største issø. Det fine ler, der er aflejret her, har dannet grundlaget for mange teglværker i området, men nu er der kun Petersminde Teglværk tilbage.

På Tåsinge er der desuden et område, hvor der indvindes bentonit. Der er tale om et område med Eocænler, der tidsmæssig er samtidig med moleraflejringen i den centrale del af Limfjorden. Bentoniten indvindes indtil videre mere eller mindre eksperimentelt af NCC.

Strategi og indsats

Statens udpegede værdifulde geologiske områder medtages i kommuneplanen. De geologiske beskyttelsesområder, der lå til grund for udpegningen i regionplanen, indgår med mindre justeringer. Der medtages ikke yderligere geologiske bevaringsområder.

Det geologiske interesseområde ved Stenstrup Issø og Egebjerg Bakker dækker et meget stort areal på ca. 9.000 ha. Beskyttelsen i kommuneplanen rettes primært mod de særlige geologiske elementer: Snarup Bakker, Stenstrup Issø, Egebjerg Bakker, Syltemade Ådal og Egense Ås, deres indbyrdes overgange og sammenhænge.

Byrådet ønsker at bevare Det Sydfynske Øhav som et enestående eksempel på et druknet morænelandskab, der er under stadig omformning af naturlige kystdynamiske processer. Der bør derfor kun udføres de mest nødvendige anlæg, herunder kystbeskyttelse, så den naturlige balance mellem erosion og pålejrning kan opretholdes.

Byrådet ønsker dog, at der tages særligt hensyn til udviklingsmulighederne på de små øer.

Og i fremtiden vil der – som følge af de forventede klimaændringer (havstigning, vindpåvirkning og nedbør) – skulle ske en fornyet afvejning mellem disse geologiske interesser og beskyttelsen af lavtliggende bebyggelser og jordbrugsarealer langs kysten. Svendborg Kommune forventer at gennemføre en kortlægning af de sårbare landområder, der kan blive påvirket som følge af klimaændringer. Med baggrund heri vil Svendborg Kommune planlægge for, hvor kysten på sigt skal sikres af hensyn til bebyggelse og erhverv, herunder jordbrug, og hvor kysten og naturområderne skal kunne udvikle sig frit. [Se mere herom i afsnit om klima.](#)

Byrådet ønsker, at de geologiske profiler ved Gudbjerg, Klintholm og Lundeberg skal være tilgængelige, i det mindste således at der er mulighed for at blotlægge profilerne ved håndkraft. Der er i dag ikke offentlig adgang til profilerne ved Gudbjerg og Lundeberg.

Dammestenen skal fortsat ligge åbent og frit i landskabet.

Retningslinjer

Lovgrundlag

Retningslinjer for sikring af de geologiske bevaringsværdier er fastsat i medfør af [Planlovens § 11a, stk. 1, nr. 16](#).

Områder med særlig geologisk værdi fremgår af kortet.

▨ Værdifulde geologiske områder

Særlige geologiske interesser ved Stenstrup – Egebjerg

- I det udpegede område kan vejanlæg, vindmøller, bebyggelse, skovrejsning og lignende kun finde sted, såfremt Snarup Bakker, Stenstrup Issø, Egebjerg Bakker, Syltemade Ådal og Egense Ås og deres indbyrdes overgange og sammenhænge ikke sløres eller ødelægges i væsentligt omfang. En visualisering af byggeriet, dets placering og forhold til det omgivende landskab og geologi, herunder højde, volumen og indplacering i landskabet, skal ligge til grund for en eventuel tilladelse.
- I Snarup Bakker kan der ikke gives tilladelse til lergravning på de videnskabelig interessante bakker.
- Ved meddelelse af tilladelse til råstofgravning skal det sikres, at råstofgravningen ikke medfører en sløring af de nævnte landskabsformer. Dette kan f.eks. ske ved vilkår om indvindingsdybder og efterbehandling. Frasorteret materiale må efter endt råstofindvinding ikke efterlades som markante bakker.

Særlige geologiske interesser ved Åhuse og Det Sydfynske Øhav

- Ved Åhuse og i Det Sydfynske Øhav bør de naturlige kystdynamiske processer have mulighed for at forløbe uhindret, så den naturlige balance mellem erosion og pålejring opretholdes. Der bør således ikke ske indgreb i strandområderne og disse bør holdes åbne.
- Der kan dog gives tilladelse til anlægsarbejder, i det omfang disse er væsentlige for de små øsamfund i Det Sydfynske Øhav.

Særlige geologiske interesser ved Gudbjerg, Klintholm Kalkgrave samt Lundeberg og Knarreborg Mølle

- Svendborg Kommune vil arbejde for, at de geologiske profiler er tilgængelige, og at det til enhver tid vil være muligt at oprense et profil med håndkraft, således at forskere, studerende, og offentligheden har mulighed for at studere aflejringerne.

- Ved Klintholm skal oprensningen ske under hensyn til de naturmæssige interesser i området.

Særlige geologiske interesser ved Dammestenen

- Der må ikke plantes eller bygges inden for det særlige geologiske område.

Landskab

Svendborg Kommunes smukke landskaber, storslåede udsigter og nærhed til kysten er af stor betydning for befolkningens friluftsliv og rekreation, og gør det attraktivt at bosætte sig eller holde ferie i kommunen.

Der er en stor efterspørgsel efter nye boliger i smukke omgivelser samt ferie- og fritidsanlæg langs med og/eller tæt på kysterne. Udviklingen i landbrugserhvervet går mod færre brug med meget store bygningsanlæg, og der er behov for tekniske anlæg som veje, master, vindmøller og lignende. Disse forhold indebærer stadig større konsekvenser for landskabets karakter og kvaliteter.

Kommuneplanen skal sikre en udvikling og samtidig medvirke til at bevare de værdifulde landskaber. Værdifulde landskaber kan være større karakteristiske og oplevelsesrige landskabelige helheder som ådale, bakker og kystområder. Det kan også være særlige kulturhistoriske strukturer som f.eks. herregårdene og store sammenhængende naturområder eller enkeltelementer i landskabet som f.eks. skove, søer, enge, gravhøje, kirker, landsbyer mv.

I kommuneplanen inddeles landskabet i tre zoner:

1. Særlige landskabelige beskyttelsesområder
2. Større sammenhængende landskaber
3. Det åbne land i øvrigt

Der er forskellige retningslinjer for beskyttelsen af de landskabelige bevaringsværdier i de tre zoner. Retningslinjerne indgår i grundlaget for administration af planlovens landzonebestemmelser og husdyrgodkendelsesloven.

Generel landskabsbeskyttelse

Ud over beskyttelseszonerne i kommuneplanen er der i national sammenhæng udpeget to beskyttelseszoner, som gælder for hele landet:

- Kystnærhedszonen, der er en ca. tre km bred zone langs med hele landets kyst. I denne zone gælder særlige regler for planlægning. Kystnærhedszonen er fastlagt i Planloven. [Se nærmere herom i afsnit om kystnærhedszonen.](#)
- Strandbeskyttelseslinjen, der afgrænser en 300 meter bred zone langs størstedelen af kysten. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 15 må der ikke ændres i tilstanden af arealer i denne zone.

Fredede arealer

De fleste fredninger sikrer landskaber og/eller kulturhistoriske elementer. Kommuneplanen indeholder ikke retningslinjer for fredede arealer, da de i sig selv er beskyttede gennem tinglyste servitutter på de berørte ejendomme. De fredede arealer er vist på kortet.

Mål

Det er Byrådets mål, at:

- Svendborg Kommunens værdifulde landskaber skal bevares og styrkes.
- de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource.
- forandringer i det åbne land skal ske i respekt for den karakter og kvalitet, der knytter sig til landskaberne og om muligt medvirke til at styrke eller genoprette dem.
- offentligheden skal have gode adgangsmuligheder til de områder, der rummer særlige landskabelige kvaliteter.
- nattens mørke og stjernehimmel skal kunne opleves uden for byerne.

Baggrund

Statslige interesser og krav

De statslige interesser i kommuneplanlægningen er samlet i [Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009, Miljøministeriet 2006](#).

Det er statens mål, at de værdifulde landskaber bevares og styrkes, og at de åbne kyster fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsressource. Og at forandringer i det åbne land skal ske i respekt for den karakter og kvalitet, der knytter sig til landskaberne.

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer, som bevarer og forbedrer kvaliteten af de karakteristiske og oplevelsesrige værdifulde landskaber og landskabselementer.

Kommuneplanens retningslinjer skal sikre, at landskabskiler i og mellem byerne og det åbne land friholdes for andet end samfundsmæssigt nødvendigt byggeri og anlæg. Og at nye anlæg ikke forringer karakteristiske og oplevelsesrige landskaber, herunder at geologiske og andre værdifulde landskabstræk ikke sløres eller ødelægges af bebyggelser, belysning, tekniske anlæg eller beplantning. Nye anlæg skal generelt tilpasses det konkrete landskabsrum med hensyn til placering i terrænet, ved bygningshøjde og materiale samt ved belysning mv.

Kommunerne skal kortlægge og bevare uforstyrrede landskaber ved at undlade at placere nye større tekniske anlæg i og tæt på områderne.

Regionplanernes udpegninger og retningslinjer, der varetager de landskabelige bevaringsværdier, skal overføres til kommuneplanerne. Hvis kommunerne ønsker at ændre heri, anbefaler Staten, at det sker på baggrund af en landskabskarakteranalyse, der er lavet efter den såkaldte "Landskabskaraktermetode", som Miljøministeriet har udviklet.

Landskabskaraktermetoden

Metoden er nærmere beskrevet i Miljøministeriets "[Vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen](#)".

Metoden er mere detaljeret, end hvad der tidligere har ligget til grund for de landskabelige udpegninger i regionplanerne, og dækker hele kommunens areal.

Metoden omfatter kortlægning, beskrivelse og vurdering af det åbne land. På baggrund af landskabsanalyser herunder både kortlægning og feltarbejde, hvor naturgrundlaget (terræn, jordbund, vand mv.), kulturbetingede elementer (bebyggelse, landbrug, skov mv.) samt rumlige og visuelle forhold afdækkes, inddeles landskabet i områder, der har hver deres karakter. Herefter vurderes områdernes tilstand, hvilke ændringer de er sårbare overfor, og hvordan landskabskarakteren kan beskyttes og eventuelt styrkes. Der udarbejdes desuden forslag til mål for forvaltningen i de enkelte områder, det kan enten være beskyttelse, vedligeholdelse, forbedring eller ændring af landskabet.

Landbrugets bygninger

Strukturudviklingen i landbruget medfører, at bedrifterne bliver færre og større. De nye produktionsbygninger er betydeligt større end lokalområdernes øvrige bebyggelse og har i stigende grad karakter af industri. Samtidig bliver en række utidssvarende landbrugsbygninger overflødige. Begge aspekter kan få betydelige negative konsekvenser for landskabet. Hertil kommer, at der ofte er ønsker om at etablere nye driftsbygninger og anlæg til husdyrproduktion uden tilknytning til eksisterende bebyggelse. En sådan udflytning kan afbøde nabogener, men kan have stor indvirkning på f.eks. landskabet.

I forbindelse med kommunernes behandling af sager efter husdyrgodkendelsesloven skal kommunerne bl.a. sikre, at husdyrbrugene ikke påvirker de værdifulde landskaber negativt.

Udflytning af driftsbygninger

Som følge af husdyrgodkendelsesloven er kravet til lugt fra husdyrbrug blevet strammet. Derfor vil en del bedrifter, som ligger uheldigt i forhold til samlet bebyggelse, landsbyer, byzone eller planlagt byzone, opleve, at det ikke kan lade sig gøre at udvide bedriften – på trods af anvendelse af bedste og nyeste teknologi – med mindre der arbejdes med løsninger, hvor driftsanlægget flyttes væk fra de eksisterende bygninger.

Udgangspunktet for husdyrgodkendelsesloven er, at opførelse af erhvervsmæssig nødvendig bebyggelse på et husdyrbrug skal ske i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør en hensigtsmæssig helhed, og så der undgås en unødvendig spredning af bygninger i det åbne land.

Husdyrgodkendelsesloven giver dog mulighed for udflytning – hvis det ikke er muligt at overholde afstandskravene til naboer eller på grund af lugtgener f.eks. som følge af stedlige vindforhold, og hvis det ikke sker på bekostning af en lang række beskyttelsesinteresser, herunder natur, miljø, landskab og kulturhistorie.

Ved vurderingen af udflytningens påvirkning af omgivelserne skal kommunen tage udgangspunkt i et ønske om at bevare åbne landskaber og regionplanens/kommuneplanens særlige beskyttelsesområder.

Udflytning af større husdyrbrug skal ske på baggrund af særlig planlægning og høring i lokalsamfundet.

Med hensyn til gyllebeholdere, skal der meddeles tilladelse til en af hensyn til markdriften ønsket placering, medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer afgørende taler imod placeringen. En tilladelse skal være betinget af, at gyllebeholderen afskærmes med beplantning, og at gyllebeholderen skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften.

Overflødige landbrugsbygninger

Staten anslår, at mindst 60 mio. m² driftsbygninger over hele landet er blevet overflødige som produktionsbygninger. Af disse er omkring halvdelen tjent med at blive revet ned, mens de øvrige kan tages i brug til andre formål end landbrug.

Kommunerne skal jf. formålet med Planloven og Husdyrgodkendelsesloven gennem sin administration skabe og bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer og landskaber.

For at undgå forfald af overflødiggjorte landbrugsbygninger skal der i forbindelse med godkendelser til større husdyrbrug i dialog med ansøger arbejdes på en helhedsplan for bedriftens bygninger. Det skal i den forbindelse sikres, at tomme bygninger ikke forfalder og overgår til slum, men i stedet nedrives eller tages i brug til anden anvendelse. Samtidig skal det sikres, at bevaringsværdige gamle landbrugsbygninger ikke uden videre rives ned, hvis de udgør en kulturværdi.

Skilte i det åbne land

Regulering af skilte er kompleks og skal administreres efter en række forskellige love og bekendtgørelser.

Fælles for lovgivningen er et statsligt ønske om at begrænse skiltningen til et lavt niveau af hensyn til færdselssikkerhed, fremkommelighed og landskab. Forbud mod skilte i det åbne land blev indført i 1937 og har betydet, at Danmark hidtil i det væsentligste har været friholdt for skæmmende reklamer.

Den regulering, der sker via færdselsloven og som varetages af vejmyndigheden og politiet, er ikke medtaget her.

Øvrige skilte kan opdeles i følgende tre kategorier:

- Færdselstavler, der henviser til geografiske mål.
- Servicevejvisning, der har til formål at vejlede til ikke-geografiske mål, som f.eks. havne, offentlige og private institutioner og virksomheder, overnatningssteder, fritids- og turistmål og lignende.
- Reklameskilte.

Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven (lov nr. 933 af 9. september 2009, § 21).

Vejloven (lov nr. 893 af 24. september 2009, § 2, 34, 42, 70, 80, 102, 103, 105).

Planloven (lov nr. 937 af 24. september 2009, kap. 5).

Byggeloven (lov nr. 452 af 24. juni 1998, § 6 D)

Bekendtgørelse nr. 1328 af 11. december 2006 om opsætning af mindre oplysningsskilte, skilte i erhvervsområder og reklamer på idrætsanlæg m.v. i det åbne land.

Bekendtgørelse nr. 243 af 10. april 2008 om servicevejvisning på almindelige veje.

Servicevejvisning

Almindelig servicevejvisning kan ske til nærmere beskrevne mål jf. bekendtgørelse om servicevejvisning på almindelige veje. Skiltningen skal være begrundet i trafikikkerhed og trafikafvikling og ske med godkendte tavletyper. Der kan ikke tages kommercielle hensyn.

Særlig servicevejvisning er vejvisning til private virksomheder af turistmæssig eller fritidsmæssig karakter i det åbne land. Der er regler for hvordan skiltene skal se ud og for hvor skiltene kan sættes op. Disse skilte skal ikke være trafikalt begrundet. Virksomhederne dækker omkostningerne til denne form for skilte.

Kommunen træffer i hvert enkelt tilfælde afgørelse om servicevejvisningens opsætning, tekst og placering.

Reklameskilte i det åbne land

I følge Naturbeskyttelseslovens § 21 må der i det åbne land ikke anbringes plakater, afbildinger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretning i reklame- og propagandaøjemed. Der er tale om et absolut forbud, som der ikke er mulighed for at give dispensation fra (uanset om det skæmmer eller ej).

Forbudet gælder i det åbne land og knytter sig ikke til områdets zonestatus, dvs. om arealet er beliggende i byzone, sommerhusområde eller landzone. Det afgørende er, hvordan området opleves, dvs. om det opleves som en del af et byområde (by eller bymæssig bebyggelse) eller som en del af det åbne land (marker, skove, natur- og vandområder mv.).

Der er visse undtagelser fra forbuddet: diskrete "virksomhedsreklamer", trafikpropaganda godkendt af Rådet for Sikker Trafik og valgplakater. Undtagelserne er beskrevet i lovens § 21 stk. 2.

Mindre oplysningsskilte og skiltning i lokalplanlagte erhvervsområder er undtaget, når de opfylder reglerne herom i "bekendtgørelse nr. 1328 om opsætning af mindre oplysningsskilte, skilte i erhvervsområder og reklamer på idrætsanlæg mv. i det åbne land". For midlertidige skilte gælder de samme regler som for permanent opstillede oplysningsskilte. Kommunalbestyrelsen er tilsynsmyndighed og kan påbyde flytning eller ændring af et skilt, selvom det opfylder bekendtgørelsens krav, hvis skiltet efter kommunens vurdering virker skæmmende på omgivelserne, står på vejarealet eller generer trafikken. På statsveje er Vejdirektoratet tilsynsmyndighed.

Kommunalbestyrelsen kan tillade opsætning af beskedne reklamer på idrætsanlæg og golfbaner.

Ifølge forarbejderne til Naturbeskyttelsesloven skal undtagelsesbestemmelserne ikke opfattes som en generel lømpelse af lovens forbud mod reklameskilte i det åbne land. Tværtimod er det hensigten med reglerne, at der gradvist gennemføres en sanering af ulovligt opstillede skilte i det åbne land og at åbne op for muligheden for skiltning inden for erhvervsområder, også før området er helt udbygget.

Af hovedreglen i § 21 følger modsætningsvis, at det i princippet er tilladt at opstille reklameskilte i byer. Dette gælder dog ikke opsætning af skilte, der vil kunne påvirke oplevelsen af det åbne land. Skiltning i byområder, der ikke er synlig fra det åbne land, kan reguleres gennem lokalplaner (jf. Planloven). Skilte i byerne er i kommuneplanen styret gennem [rammerne for lokalplanlægning](#).

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om friluftsklamer

§ 21. I det åbne land må der ikke anbringes plakater, afbildinger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i reklame- og propagandaøjemed.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 omfatter ikke

1. virksomhedsreklamer, som anbringes i umiddelbar tilknytning til virksomheden, når de ikke virker dominerende i landskabet og ikke er synlige over store afstande,
2. skiltning for virksomheder og for salg af erhvervsgrunde m.v., der opstilles i et område, der i en lokalplan er udlagt som erhvervsområde, uanset at området ikke er udbygget. De nærmere regler herom fastsættes af miljøministeren,

3. trafikpropaganda, der er godkendt af Rådet for Større Færdselssikkerhed (nu Rådet for Sikker Trafik),
4. plakater, der opsættes i forbindelse med folketingsvalg, valg til kommunale eller andre offentlige råd eller folkeafstemninger, og
5. mindre oplysningsskilte vedrørende næringsdrift eller virksomhed opsat på egen ejendom eller ved indkørsel til egen ejendom fra nærmeste offentlige vej eller privat fællesvej. De nærmere regler herom fastsættes af miljøministeren.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tillade, at der anbringes reklamer på irætsanlæg.

Nærmere regler vedrørende stk. 2 punkt 2 og 5 samt stk. 3 er fastsat i bekendtgørelse nr. 1328 af 11. december 2006 om opsætning af mindre oplysningsskilte, skilte i erhvervsområder og reklamer på idrætsanlæg m.v. i det åbne land.

Lyspåvirkning

Kunstig, udendørs belysning om natten anvendes i stigende grad på en måde, som kan være til gene for trafikanter og omkringboende, og som kan ødelægge oplevelsen af natur- og landskabsværdier (nattemørke og stjernehimmel). Også belysning fra åbne staldanlæg og drivhuse kan have en stor og dominerende fjernvirkning.

Lovgrundlag

Belysning i det åbne land er reguleret i Byggeloven (§ 6 D, stk. 2), Naturbeskyttelsesloven (§ 21) og Husdyrgodkendelsesloven (§ 23, stk. 1, pkt. 3).

Strategi og indsats

Det er Byrådets opfattelse, at Svendborg Kommunes rige kulturlandskab og unikke placering ved Det Sydøstlige Øhav er en værdifuld ressource, der gør det attraktivt at bosætte sig eller holde ferie i kommunen. Landskaberne er også af stor betydning for befolkningens sundhed, friluftsliv og rekreation.

Byrådet ønsker derfor at skabe optimale betingelser for beskyttelse og adgang til en varieret og levende natur og landskab. I den forbindelse spiller bynære landskaber og landskabskiler i og mellem byerne en særlig vigtig rolle.

Ved planlægning for fremtidig bebyggelse, skovrejsning, tekniske anlæg, veje m.v. tager kommunen særlige hensyn til landskabernes karakter og bæreevne.

Og de særligt karakteristiske og oplevelsesrige landskaber søges friholdt for byggeri, beplantning, større tekniske anlæg, herunder vindmøller og master samt råstofgravning. Generelt ønsker byrådet ikke spredt bebyggelse i det åbne land.

Byrådet finder, at de åbne kystnære landskaber er en særlig ressource for Svendborg Kommune, og som fortsat skal være til glæde for de mange. De åbne kystnære områder skal derfor så vidt muligt friholdes for ny bebyggelse, tekniske anlæg mv. Byrådet ønsker samtidigt at fremme tilgængeligheden til de kystnære landskaber. [Se særskilt afsnit om rekreative interesser.](#)

Særligt om landbrugets nye bygninger

Udpegning af arealer til placering af landbrugets driftsbygninger

Svendborg Kommune er opmærksom på, at en hensigtsmæssig placering af fremtidens landbrugsbyggeri har stor betydning for investeringssikkerhed og udviklingsmuligheder for de enkelte landbrug. Og at det i nogle tilfælde medfører et ønske om at kunne flytte produktionen til en ny placering uden tilknytning til de eksisterende bygninger.

Planloven giver kommunerne mulighed for at udpege arealer til lokalisering af landbrugets driftsbygninger og –anlæg inden for udpegede særligt værdifulde landbrugsområder og medtage retningslinjer, som varetager de jordbrugsmæssige interesser (§ 11b, stk. 2).

Datagrundlaget for at foretage en sådan udpegning har imidlertid ikke været tilstede.

Svendborg Kommune vil arbejde for at udpege særligt værdifulde landbrugsområder og arealer til lokalisering af landbrugets nye store driftsbygninger, når datagrundlag herfor er til stede. Det kan evt. ske gennem et tillæg til kommuneplanen. [Se mere herom i afsnit om landbrug.](#)

Hensyn til landskabet ved opførelse af nye landbrugsbygninger

Byrådet ønsker, at nye landbrugsbygninger og eventuel udflytning af landbrug i det åbne land skal placeres og udformes med særlig omhu, da de ofte kan ses over store afstande. Nyt byggeri kan f.eks. tilpasses landskabet gennem dets udformning, materialevalg, orientering i forhold til landskabet og evt. slørende beplantning.

For at undgå en negativ påvirkning af landskabet fra en yderligere spredning af bebyggelse i det åbne land, ønsker Byrådet, at nye landbrugsbygninger som udgangspunkt skal opføres i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger. Dette gælder specielt, indtil der foreligger en udpegning af arealer til lokalisering af landbrugets nye store driftsbygninger.

I sårbare landskabsområder og ved større byggerier vil Svendborg Kommune i forbindelse med en ansøgning om udvidelse/ændring i forhold til husdyrgodkendelsesloven stille krav om en analyse af den landskabelige påvirkning efter Landskabskaraktermetoden og/eller en visualisering af det ønskede byggeri.

Udflytning kan ske

Udflytning af landbrugets driftsbygninger kan ske efter en konkret vurdering, hvis der foreligger en særlig begrundelse i forhold til afstandskrav og/eller nabogener, og hvis det er undersøgt – men ikke fundet – andre

egnede placeringsmuligheder, og hvis en udflytning er forenelig med beskyttelsesinteresserne.

Overflødiggjorte landbrugsbygninger

I forbindelse med tilladelse til opførelse af nye landbrugsbygninger vil Svendborg Kommune samtidig tage stilling til, om evt. overflødiggjorte landbrugsbygninger kan tages i brug til anden anvendelse eller skal nedrives. I overvejelserne vil bygningernes bevaringsværdi bl.a. indgå. Se [afsnit om bevaringsværdige bygninger under kulturarv og bevaring](#), [afsnit om feriecentre og overnatning](#) samt [afsnit om erhverv](#).

Skilte i det åbne land

Byrådet ønsker at beskytte kommunens unikke landskab mod skæmmende skilte i det åbne land. Samtidigt ønsker byrådet, at erhvervslivet og de mindre næringsdrivende på landet, skal have mulighed for at synliggøre deres virksomheder.

Reglerne for skiltning i det åbne land er i overvejende grad fastlagt i en restriktiv lovgivning. Der er dog muligheder for kommunale afgørelser. Svendborg Kommune vil i den kommende planperiode udarbejde et administrationsgrundlag for skiltning, hvor der skabes mulighed for skiltning i det åbne land på en sådan måde, at de landskabelige værdier sikres bedst muligt og i overensstemmelse med statens restriktive praksis.

Lyspåvirkning

Byrådet ønsker at begrænse særlig kraftig og uhensigtsmæssig, kunstig belysning i det åbne land, så der vil være let adgang til landskaber, hvor nattemørket og stjernehimlen kan opleves.

Adgang til landskaberne for offentligheden

Svendborg Kommune vil i den kommende planperiode arbejde for at få åbnet og evt. anlagt nye stier gennem aftaler med private grundejere. [Se afsnit om rekreative interesser](#).

Regionplanens udpegninger og retningslinjer er videreført

Regionplanens udpegninger af landskabelige bevaringsinteresser samt retningslinjer for varetagelsen af de landskabelige bevaringsværdier overføres til kommuneplanen.

I kommuneplanen inddeles landskabet i tre zoner:

1. Særlige landskabelige beskyttelsesområder
2. Større sammenhængende landskaber
3. Det åbne land i øvrigt

Særlige landskabelige beskyttelsesområder

De særlige landskabelige beskyttelsesområder er de områder, som rummer de største landskabelige beskyttelsesinteresser, og omfatter områder med særlige udsigtsforhold og/eller lokaliteter, hvor landskabsformerne afviger markant fra omgivelserne. Det er typisk områder, som også indeholder natur- og kulturelementer. Beskyttelsesområderne er særligt sårbare over for byudvikling, større tekniske anlæg, herunder vindmøller, master m.v., bebyggelse, infrastruktur anlæg, råstofindvinding samt i visse tilfælde tilplantning.

Nogle anlæg kan være så store, at de er synlige på meget lang afstand. Ved planlægning og administration er det derfor vigtigt at tage højde for, at anlæggene trods en placering uden for områder af særlig landskabelig interesse ikke kan påvirke landskabsoplevelsen inden for det særlige landskabelige interesseområde.

Større sammenhængende landskabsområder

De større sammenhængende landskabsområder omfatter større områder med betydelige landskabelige værdier, herunder de mest velbevarede herregårdslandskaber. De større sammenhængende landskabsområder er sårbare over for større tekniske anlæg og bør derfor især friholdes for sådanne anlæg, med mindre hensynet til bevaring af landskabsværdierne kan løses på tilfredsstillende vis. Områderne kan

ligeledes være sårbare over for byudvikling, men dette skal vurderes nøjere i de konkrete tilfælde, idet de enkelte større bysamfund bør sikres rimelige udviklingsmuligheder.

Større sammenhængende landskaber inden for [kystnærhedszonen](#) tillægges samme beskyttelsesniveau som de særlige landskabelige beskyttelsesområder.

Det åbne land i øvrigt

Det åbne land i øvrigt er de områder og landskaber, der ligger uden for de særlige landskabelige beskyttelsesområder og de større sammenhængende landskabsområder. Der er også landskabsinteresser og værdier i det åbne land i øvrigt. I disse områder er det især væsentligt at sikre, at planlægningen for byudvikling, skovrejsning, større tekniske anlæg m.v. tager rimelige hensyn til landskabets karakter og bæreevne.

For de tre beskyttelseszoner er der medtaget forskellige retningslinjer for beskyttelsen af de landskabelige interesser.

Ny landskabsplanlægning

Svendborg Kommune vil gennemføre en landskabsanalyse efter "[Landskabskaraktermetoden](#)" og revidere udpegningen af de landskabelige bevaringsinteresser i forbindelse med næste kommuneplanrevision (Kommuneplan 2013). Landskabsanalysen skal også indgå som grundlag for en udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder og arealer til placering af landbrugets driftsbygninger og –anlæg. [Se mere herom i afsnit om landbrug.](#)

Større uforstyrrede landskaber

Svendborg Kommune vil som led i revisionen af landskabsudpegningerne efter Landskabskaraktermetoden i forbindelse med næste revision af kommuneplanen undersøge muligheden for at udpege uforstyrrede landskaber. Det er landskaber, der ikke er berørt af byudvikling, større tekniske anlæg, ferie-/fritidsanlæg mv.

Koordinering med nabokommunerne

Faaborg–Midtfyn Kommune har gennemført en revision af regionplanens udpegninger af landskabelige værdier. Der er derfor ikke sammenhæng i udpegningerne "hen over kommunegrænsen". Dette forhold vil der blive rettet op på i forbindelse med Svendborg Kommunes kommende revidering efter Landskabskaraktermetoden, som Faaborg–Midtfyn Kommune også har anvendt.

Retningslinjer

Lovgrundlag

Retningslinjer vedrørende landskaber er fastsat i medfør af [Planlovens § 11 a, stk. 1 nr. 15](#).

Retningslinjerne omfatter ikke byggeri, der er nødvendigt for den jordbrugsmæssige drift og fiskerierhvervet, jf. Planlovens § 36, stk. 1, nr. 3., med mindre dette forudsætter tilladelser og/eller godkendelser efter anden lovgivning, f.eks. husdyrgodkendelsesloven.

De særlige landskabelige beskyttelsesområder og de sammenhængende landskabsområder samt kystnærhedszonen er vist på kortet.

- Kystnærhedszone
- Særlige landskabelige beskyttelsesområder - land
- Særlige landskabelige beskyttelsesområder - vand
- Større sammenhængende landskaber - land
- Større sammenhængende landskaber - vand

Særlige landskabelige beskyttelsesområder

- I de særlige landskabelige beskyttelsesområder kan der alene ske bebyggelse eller etableres anlæg i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt de pågældende beskyttelsesinteresser ikke herved tilsidesættes.
- Byggeri, der er nødvendig for den jordbrugsmæssige drift, kan ske i tilknytning til eksisterende bebyggelse under særligt hensyn til de landskabelige værdier.
- Udflytning af landbrugsbygninger, herunder gyllebeholdere skal undgås.
- Ved placering af meget store anlæg, der er synlige på lang afstand, skal der tages højde for, at anlæggene trods en placering uden for områder af særlig landskabelig interesse ikke vil påvirke landskabsoplevelsen inden for de særlige landskabelige interesseområder.
- Planlægningsmuligheder, som i øvrigt fremgår af gældende kommuneplan, kan dog realiseres.

Større sammenhængende landskabsområder

- De større sammenhængende landskabsområder skal friholdes for etablering af større tekniske anlæg og større byggeri, med mindre det kan sikres, at relationerne til beskyttelsesinteresserne kan løses tilfredsstillende.

- Byggeri, der er nødvendig for den jordbrugsmæssige drift, kan ske i tilknytning til eksisterende bebyggelse under hensyn til de landskabelige værdier.
- Udflytning af landbrugets driftsbygninger kan ske efter en konkret vurdering, hvis der foreligger en særlig begrundelse i forhold til afstandskrav og/eller nabogener (for gyllebeholdere også af hensyn til markdriften), og hvis der er undersøgt – men ikke fundet – andre egnede placeringsmuligheder. Bebyggelsens udformning skal tilpasses landskabet.
- Planlægningsmuligheder, som i øvrigt fremgår af gældende kommuneplan, kan dog realiseres.

Uddybning

Større tekniske anlæg er f.eks. vindmøller større end 30 meter fra jordoverfladen til vingspids, antenner og master over 30 meter, kraftvarmeværker, biogasanlæg, indvinding af sand, grus og sten.

Landskabsinteresser i kystnærhedszonen

- I de særlige landskabelige beskyttelsesområder og inden for de større sammenhængende landskabsområder kan der alene ske bebyggelse eller etableres anlæg i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt de pågældende beskyttelsesinteresser ikke herved tilsidesættes.
- I de særlige landskabelige beskyttelsesområder og inden for de større sammenhængende landskabsområder kan byggeri, der er nødvendig for den jordbrugsmæssige drift, ske i tilknytning til eksisterende bebyggelse og under særligt hensyn til de landskabelige værdier.
- I de særlige landskabelige beskyttelsesområder skal udflytning af landbrugsbygninger, herunder gyllebeholdere undgås.
- I kystnærhedszonen uden for de særlige landskabelige beskyttelsesområder kan udflytning af landbrugets driftsbygninger ske efter en konkret vurdering, hvis der foreligger en særlig begrundelse i forhold til afstandskrav og/eller nabogener (for gyllebeholdere også af hensyn til markdriften), og hvis der er undersøgt – men ikke fundet – andre egnede placeringsmuligheder. Bebyggelsens udformning skal tilpasses landskabet.
- I den kystnære zone uden for de særlige landskabelige beskyttelsesområder og de større sammenhængende landskabsområder skal hensynet til de landskabelige interesser prioriteres højt ved planlægning og administration.
- Planlægningsmuligheder, som i øvrigt fremgår af gældende kommuneplan, kan dog realiseres.

Landskabsinteresser i det åbne land i øvrigt

- I det åbne land i øvrigt kan bebyggelse og etablering af anlæg finde sted, såfremt landskabsinteresserne ikke herved tilsidesættes i væsentligt omfang.
- Udflytning af landbrugets driftsbygninger kan ske efter en konkret vurdering, hvis der foreligger en særlig begrundelse i forhold til afstandskrav og/eller nabogener (for gyllebeholdere også af hensyn til markdriften), og hvis det er undersøgt – men ikke fundet – andre egnede placeringsmuligheder. Bebyggelsens udformning skal tilpasses landskabet.
- Planlægningsmuligheder, som i øvrigt fremgår af gældende kommuneplan, kan dog realiseres.

Nedrivning af overflødiggjorte bygninger

- I landzonetilladelser og i tilladelser eller godkendelser efter husdyrgodkendelsesloven til nyt byggeri skal stilles vilkår om nedrivning af overflødiggjorte bygninger i det omfang, der er en naturlig sammenhæng med det ansøgte og under hensyntagen til det almindelige proportionalitetsprincip, og der ikke er tale om bevaringsværdige bygninger.
- I forbindelse med tilladelse til etablering af gyllebeholdere uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse skal stilles vilkår om nedrivning, når de ikke længere anvendes.

Lysforurening i det åbne land

- Stærk vedvarende lysudsendelse i form af dominerende lysreklamer, lysende vartegn, projektører og lignende må ikke hindre oplevelsen af nattemørke og mulighed for at se stjernehimlen. Lysudsendelse fra åbne staldanlæg skal begrænses.
- Vindmøller, master og lignende må forsynes med lys i form af afmærkning, der er nødvendig af hensyn til fly- og sejladsikkerheden. Diskret belysning af kirker og andre kulturelementer kan ske som led i synliggørelsen af kulturarven. Oplysning af idrætsanlæg i forbindelse med idrætsaktiviteter kan finde sted.

Skilte i det åbne land

- Ved administration af skiltelovgivningen skal hensynet til landskabsværdierne prioriteres højt.